

Politik Bilim

Porter söyleyince...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

O. Bursalı'nın '**Bilgi Toplumu Sınıfı...**' adlı kitabıyla ilgili olarak yazdıklarım üzerine gönderdiği mektubunda Müfit Akyos, '*yenilikçilik*' ya da '*bilgiyi ekonomik faydaya dönüştürebilme*' yeteneği kadar '*yaratıcılık*' yeteneğinin de ekonomik faaliyetler açısından belirleyici olduğuna işaret ediyor. Bu bağlamda, yaratıcı beyin gücünün özellikle bölgesel ve kentsel kalkınmada çok önemli bir rolü olduğunu da belirterek, Bursalı'nın bilgi toplumu sınıfı olarak nitelediği sınıfın daha geniş kesimleri kapsaması gerektiği söylenebilir, diyor.

Akyos bu konuda, '*Yaratıcı Sınıfın Yükselişi (The Rise of the Creative Class)*' kitabının yazarı, iktisatçı ve toplum bilimci Dr. Richard Florida'nın "*yaratıcı sınıf*" tanımı ve aynı yazarın '*Kentler ve Yaratıcı Sınıf (Cities and the Creative Class)*' başlıklı makalesindeki açıklamaları üzerinde duruyor ve şunları söylüyor:

"Florida'ya göre, yaratıcı sınıfın ayırt edici karakteristiği üyelerinin, 'anlamli yeni biçimler yaratan işlerde yer almalarıdır'. [Florida,] yaratıcı sınıf içinde 'süper-yaratıcı çekirdek' olarak tanımladığı kesimde, 'bilim adamları, mühendisler, üniversite öğretim üyeleri, romancılar ve şairler, sanatçılar, oyuncular, tasarımcılar ve mimarlara olduğu kadar modern toplumun düşünce önderleri olan yazarlar, editörler, kültür adamları, düşünce kuruluşlarının araştırmacıları, analizcileri ve diğer fikir oluşturuçulara da' yer vermektedir. ... 'Bu çekirdek grubun ötesinde, yaratıcı sınıf, ileri teknoloji sektörlerinde bilgi tabanlı işlerde ve finansman hizmetlerinde çalışanları, hukukçuları, sağlıkçuları ve iş yöneticilerini de kapsar."

Hemen belirtirim; Bursalı da '*bilgi toplumu sınıfı*'nu benim yansıtabildiğimden daha geniş tutuyor ve '*yaratıcı etkinlikleri*' de '*bilgi toplumu sınıfı*'nu oluşturan kesimlerin uğraş alanları içinde görüyor. Şu satırlar onun kitabından: "...*insan etkinliklerinin daha pek çok alanında, Bilgi Toplumu'na katkısı belki doğrudan ölçülemeyen yaratıcı etkinliklerin [altı tarafımdan çizildi] hepsi, çok önemli toplumsal değer taşıır. Bu açıdan, sanat, felsefe, düşünce üreticileri, sosyal bilimciler, bence en üst kesimde nitelikli beyin gücünün bileşenleridir. ...Katılımcı demokrasi isteyenler; kamu yararını, sağlığını ve çıkarını ön planda tutanlar ve bu alanda fikir üretenler... Bütün bu kesimlerin ve insanların, Bilgi Toplumu'na değer katmalarının en üst düzeyde değerlendirilmesi gerekir."* (s. 92-93)

Gerek Akyos'un sözünü ettiği Florida'nın gerekse Bursalı'nın saydıkları bu toplumsal katman ya da kesimler toplumsal bir 'sınıf' olarak nitelenebilir mi; buna ne ad verilebilir, daha önce de bir nebze söylemişim, bilemem. Ama hepimiz biliyoruz ki, '*yenilikçilik*' ve '*yaratıcılık*' sözcükleriyle anlatılmak istenen yetenek düzeylerinde bulunan insanlar, bugün gezegenimize egemen bulunan iktisadî sistemin çarklarının dönmesinde kritik bir role sahipler. Sistemin sürdürülebilirliği de onlara bağlı... Unutmayalım, her iki yeteneğin de ana kaynağı, bilgidir.

Şunu da ekleyelim; var olanın yerine önerilebilecek herhangi bir iktisadî sistemi de onlarsız sürdürebilmek pek fazla mümkünmüş gibi gözükmemektedir. Çünkü, bugün gezegenimiz üzerinde daha iyi bir yaşamın özlemini duyan neredeyse milyarlarca insan var. Alternatif sistemler mâkul bir süre içinde bu özlemlere yanıt verebilmek durumunda. Kapitalist sistemin körüklediği aşırı tüketim eğilimleri önlenebilse bile, yine de bu özlemlere yanıt verebilmek, dünya üstündeki toplam tüketimi, dolayısıyla da toplam üretimi artırabilmeye bağlı. Ve bunu, zâten yeterince zorlanan gezegenimizi tümüyle yok etmeden halletmek zorunluluğu var. Tek çâre yaratıcı, yenilikçi çözümler bulabilmekte...

Sözün kıyası, yenilikçilik, yaratıcılık ve her şeyin başı olan bilginin üretimi bütün sistemler için olmazsa olmaz koşul. Şimdi siz diyeceksiniz ki, bunu anladık da, sen lâfı Akyos ve Bursalı'nın üzerinden dolandırarak bu sonucu çıkardın; o zaman bu yazının başlığında Porter'ın işi ne? Yanıtımı, ***Porter söyleyince (2)***'de bulacaksınız.

CBT. 06 Kasım 2009